

Підприємство - основна організаційна структура підприємницької діяльності.

В умовах ринкових відносин центр економічної діяльності переміщується до *основної ланки* всієї економіки – *підприємства*. Саме на цьому рівні створюється потрібна суспільству продукція, надаються необхідні послуги. Тут вирішуються питання економного витрачання ресурсів, застосування високопродуктивної техніки, технології. На підприємстві досягають зниження до мінімуму витрат виробництва та реалізації продукції. Розробляються бізнес-плани, застосовується маркетинг, здійснюється ефективне управління.

Усе це вимагає глибоких економічних знань. В умовах ринкової економіки виживе лише той, хто найбільш грамотно та компетентно визначить вимоги ринку, створить й організує виробництво продукції, на яку є попит, забезпечить високим доходом висококваліфікованих працівників.

Підприємство – це самостійно господарюючий суб'єкт, створений підприємцем або об'єднанням підприємців для виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг з метою задоволення суспільних потреб й отримання прибутку.

Підприємство як суб'єкт і об'єкт ринку має свій економічний механізм функціонування. Економічний механізм функціонування підприємства – це цілісна функціонуюча система організації економічної діяльності підприємства, заснована на певній формі власності, використовуючи відповідні методи та важелі підприємницької діяльності.

Економічний механізм функціонування підприємства:

- 1) формується одночасно з їхнім утворенням і розвивається на основі відповідних законодавчих актів;
- 2) закріплюється у статуті підприємства та колективному договорі;
- 3) формується на основі економічних законів, властивих даному суспільству;
- 4) будується на комерційному розрахунку;
- 5) залежить від форми власності на засоби виробництва та результати праці, від розмірів капіталу, від вартості підприємства.

Функціонування підприємства як господарюючого суб'єкта пов'язане з певними обмеженнями, які визначають межі його діяльності.

До таких обмежень належать:

1. Обмеження, зумовлені ресурсами, тобто ресурси затрачені повинні бути меншими чи однаковими з тими, які є в наявності.
2. Обмеження, зумовлені попитом, тобто обсяг реалізації завжди менший або однаковий з обсягом купівельного попиту.

3. Бюджетні (фінансові) обмеження, тобто грошові витрати підприємства повинні бути меншими чи однаковими з грошовими ресурсами (з сумою грошових фондів та грошових доходів підприємства).

4. Тимчасові обмеження, пов'язані з інфляцією. Цей вид обмежень викликає необхідність максимально скоротити терміни оборотності готівки підприємства з метою запобігання її знецінюванню.

Мета й напрями діяльності підприємства.

Для ефективного господарювання суттєвим є визначення мети створення й функціонування підприємства. Головною метою (або генеральною) підприємства, тобто чітко сформованою причиною його існування можна вважати виробництво товарів та послуг для задоволення потреб ринку та отримання максимально можливого прибутку.

Напрями діяльності підприємства:

- вивчення ринку товарів;
- виробнича діяльність;
- комерційна діяльність;
- економічна діяльність;
- соціальна діяльність;
- матеріально-технічне забезпечення виробництва на підприємстві;
- післяпродажний сервіс.

Економічна діяльність передбачає:

- стратегічне та поточне планування;
- облік та звітність;
- ціноутворення;
- систему оплати праці;
- ресурсне забезпечення виробництва;
- зовнішньоекономічну діяльність;
- фінансову діяльність (цей вид визначальний).

Найважливішими завданнями підприємства є:

- 1) отримання прибутку власниками підприємства;
- 2) забезпечення споживачів продукцією підприємства;
- 3) забезпечення персоналу підприємства заробітною платою, нормальними умовами праці та можливістю професійного росту;
- 4) охорона навколишнього середовища: землі, повітряного і водного басейнів тощо.

Завдання підприємства визначаються:

- 1) інтересами власника;
- 2) розмірами капіталу;
- 3) ситуацією всередині підприємства (внутрішнє середовище);
- 4) зовнішнім середовищем.

Право постановки завдання перед персоналом залишається за власником незалежно від його статусу – приватна особа, державні органи чи акціонери.

Підприємство вважають юридичною особою після його державної реєстрації в установленому порядку та повинне мати певні ознаки:

- 1) наявність відокремленого майна;
- 2) спроможність відповідати майном за своїми обов'язками;
- 3) наявність самостійного балансу;
- 4) наявність закінченої системи обліку та звітності;
- 5) наявність розрахункового рахунку в банку;
- 6) наявність печатки з власною назвою;
- 7) наявність засновницьких документів;
право бути позивачем та
відповідачем.